



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.017.04.2021

Pani

Halina Szymańska

Prezes

Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

ul. Poleczki 33

02-822 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/048 Pomoc rolnikom poszkodowanym w wyniku suszy

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (dalej: ARiMR lub agencja), Biuro Powiatowe w Poznaniu; ul. Strzeszyńska 29, 60-479 Poznań (dalej: biuro).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Halina Szymańska , Prezes ARiMR od 20 października 2020 r. ¹ . (dalej: Prezes).
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja w zakresie udzielenia pomocy finansowej rolnikom poszkodowanym w wyniku suszy
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. ²
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	Piotr Kręt, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/74/2021 z 13 maja 2021 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: Tomasz Nowakowski od 29 maja 2019 r. do 19 października 2020 r. (od 28 sierpnia 2019 r. do 28 maja 2020 r. jako p.o. Prezesa ARiMR). Maria Fajger od 2 listopada 2017 r. do 27 sierpnia 2019 r.

² Z uwzględnieniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających istotny wpływ na działalność objętą kontrolą, a także zdarzeń występujących do zakończenia czynności kontrolnych.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Biuro prawidłowo realizowało zadania związane z udzielaniem pomocy finansowej rolnikom poszkodowanym w wyniku suszy w latach 2018-2020. Wnioski były rzetelnie weryfikowane pod kątem spełniania wymogów określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 27 stycznia 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa⁵ (dalej: rozporządzenie ARiMR). Biuro rzetelnie wyliczało wysokość przyznanej pomocy producentom rolnym poszkodowanym w wyniku złych warunków atmosferycznych. Wydawane decyzje zawierały wymagane informacje, chociaż w poddanych próbie znalazły się jednostkowe przypadki nieumieszczenia w uzasadnieniu wydanej decyzji informacji o wypłaconej zaliczce, czy podanie w uzasadnieniu decyzji innego imienia i nazwiska wnioskodawcy niż w sentencji.

Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła wydania w 2020 r. trzech decyzji po upływie terminu wyznaczonego na załatwienia sprawy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Realizacja zadań w zakresie udzielenia pomocy finansowej rolnikom poszkodowanym w wyniku suszy.

Opis stanu faktycznego

1. Do biura w 2018 r. wpłynęło 2390, a w 2019 r. – 2919 wniosków o udzielenie pomocy tym producentom rolnym, w których gospodarstwach wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane suszą. W 2020 r. wpłynęło 391 wniosków od producentów rolnych, którym zagrażała utrata płynności finansowej wobec ograniczeń na rynku rolnym w związku z epidemią COVID-19 i którzy w dalszym ciągu odczuwali skutki finansowe suszy, huraganu, ulewy, wiosennych przymrozków i powodzi w 2019 r.

(akta kontroli str. 24)

1.1. Spośród 2390 wniosków, które wpłynęły w 2018 r., 2223 wnioski dotyczyły pomocy publicznej⁶, a 167 pomocy de minimis⁷. Decyzję o przyznaniu pomocy wydano w 2317 przypadkach i wypłacono na tej podstawie 39.486.532,92 zł. W 73 przypadkach wydano natomiast decyzje o odmowie przyznania pomocy.

(akta kontroli str. 25)

W przypadku 10 wniosków, które zostały poddane szczegółowej kontroli stwierdzono, że spełniały one wymagania określone w §13r ust. 5 rozporządzenia ARiMR⁸. Do wniosków dołączono dokumenty określone w §13r ust. 6 ww. rozporządzenia⁹.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz.U. z 2015 r. poz. 187, ze zm.

⁶ Udzielanej zgodnie przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 702/2014 z dnia 25 czerwca 2014 r. uznającego niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnym i leśnym oraz na obszarach wiejskich za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 193 z dnia 01.07.2014), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 702/2014".

⁷ Udzielanej zgodnie z przepisami rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013), zwanego dalej "rozporządzeniem nr 1408/2013".

⁸ Tj. zawierały m.in. imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta rolnego ubiegającego się o pomoc, numer identyfikacyjny producenta rolnego ubiegającego się o pomoc nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności oraz numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) producenta rolnego ubiegającego

(akta kontroli str. 98-230)

W przypadku trzech protokołów szacowania szkód, znajdujących się w sprawach¹⁰ które wpłynęły do biura stwierdzono, że w skład komisji do szacowania szkód wchodził członek Urzędu Miejskiego Gminy Stęszew (dalej: UMG Stęszew) oraz sołtys, nie było natomiast członka ośrodka doradztwa rolniczego oraz członka izby rolniczej. Kierownik biura wyjaśniła, że weryfikacja protokołów jak i sporządzanie stosownej adnotacji potwierdzającej te czynności należy do kompetencji Wojewody, a kierownik biura nie jest uprawniony do weryfikacji i oceny, czy osoby podpisujące protokół są właściwymi do reprezentowania całego zespołu powołanych komisji.

(akta kontroli str. 15-19)

W jednej sprawie¹¹, został umieszczony protokół komisji do szacowania szkód z dnia 25 lipca 2018 r. Rolnik zgłosił szkodę w uprawach w dniu 26 lipca 2018 r., a komisja do szacowania szkód przeprowadziła szacowanie szkód na miejscu w dniu 13 lipca 2018 r. Kierownik biura wyjaśniła, że zgodnie z § 13r rozporządzenia ARiMR, powyższy protokół podlegał weryfikacji Wojewody i został opatrzony stosowną adnotacją.

(akta kontroli str. 17, 108-116)

Wszystkie wnioski objęte kontrolą zostały złożone w terminie wskazanym w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi (dalej: BIP Ministerstwa Rolnictwa). Decyzje zostały wydane po upływie od 5 do 150 dni od dnia złożenia wniosku do biura. W siedmiu przypadkach w terminach wskazanych w pismach wysłanych do wnioskodawców na podstawie art. 36 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹² (dalej: kpa). Jako przyczynę niezalatwienia sprawy w terminach określonych w art. 35 kpa podawano: skomplikowany charakter sprawy i dużą ilość spraw procedowanych jednocześnie.

(akta kontroli str. 15-19, 97)

Wysokość przyznanej pomocy stanowiła iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego powierzchni uprawy, na której powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2018 r. suszy, oraz stawki pomocy, której wysokość była uzależniona od rodzaju upraw. Nie przekraczała ona kwot określonych w § 13r ust. 9-11 rozporządzenia ARiMR. W sześciu przypadkach pomoc została pomniejszona o 50%, zgodnie z dyspozycją zawartą w § 13r ust. 12 rozporządzenia ARiMR, gdyż w dniu wystąpienia szkód w uprawach rolnych co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 tego rozporządzenia.

(akta kontroli str. 97-230)

1.2. Do biura wpłynęło 2919 wniosków o udzielenie pomocy producentom rolnym, w których gospodarstwach wystąpiły szkody w uprawach rolnych spowodowane

się o pomoc, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

⁹ Tj.: kopię protokołu oszacowania szkód, informacje dotyczące producenta rolnego i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej – w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 702/2014 oraz oświadczenie albo zaświadczenia dotyczące pomocy de minimis oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ww. ustawy - w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013.

¹⁰ BP287.8110.1741.2018.SJ, BP287.8110.522.2018.SJ, BP287.8110.2969.2018.MR.

¹¹ BP287.8110.3122.2018.MB.

¹² Dz.U. z 2021 r., poz. 735.

wystąpieniem suszy w 2019 r., z tego 2341 wniosków dotyczyło pomocy publicznej, a 578 – pomocy de minimis. Pozytywnie rozpatrzono 2455 wniosków, w 73 wnioskach odmówiono przyznania pomocy, z tego w 12 przypadkach decyzja odmowy została uchylona przez organ II instancji i są one ponownie rozpatrywane, a 391 wniosków zostało umorzonych¹³. Łączna kwota wypłaconej pomocy wyniosła 38.861.348,42 zł. Kwota zaliczek wypłaconych na poczet pomocy wyniosła 2.117.500,00 zł.

(akta kontroli str. 25)

Organ II Instancji¹⁴ skierował do ponownego rozpatrzenia 12 spraw.

W pięciu przypadkach uchylił zaskarżoną decyzję w całości i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia, wskazując powód ponownego wnikliwego przeanalizowania dostępnych środków dowodowych pod względem spójności i prawdziwości zawartych w nich twierdzeń. Biuro wydało ponownie decyzję odmowną wskazując jako powód, iż wnioskodawca jako publiczna jednostka organizacyjna nie może być uznana za przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów Załącznika I do rozporządzenia Komisji UE nr 702/2014 uznające niektóre kategorie pomocy w sektorach rolnych i leśnych na obszarach wiejskich zgodnie z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Organ II instancji utrzymał w mocy zaskarżoną decyzję.

(akta kontroli str. 465-499)

W sześciu przypadkach, Organ I Instancji wydał decyzje o odmowie przyznania pomocy, podając w uzasadnieniu m.in., iż kontrola administracyjna organu wykazała, że: (1) na dzień szacowania szkód Wnioskodawca posiadał zwierzęta z gatunku „bydło domowe” zarejestrowane w komputerowej bazie danych ZSZiK IRZ. Podpisany przez pełnomocnika Wnioskodawcy protokół zawierał wyłącznie produkcję roślinną – w jednej sprawie; (2) podpisany przez pełnomocnika Wnioskodawcy protokół uwzględnia mniejszą liczbę zwierząt z gatunku „bydło domowe”, niż zarejestrowaną w komputerowej bazie danych ZSZiK IRZ – w pozostałych pięciu sprawach. Organ II Instancji uchylał zaskarżone decyzje w całości i przekazywał sprawę do ponownego rozpatrzenia, wskazując powód ponownego wnikliwego przeanalizowania dostępnych środków dowodowych pod względem spójności i prawdziwości zawartych w nich twierdzeń. Wydając ponownie decyzje o odmowie przyznania pomocy, Organ I Instancji podawał w uzasadnieniu, że przedłożony przez wnioskodawcę protokół nie uwzględniał produkcji zwierzęcej mającej wymierny wpływ na wielkość pomocy finansowej. Organ II Instancji, po zaskarżeniu wydanych decyzji, ponownie uchylał je w całości i przekazywał sprawę do ponownego rozpatrzenia, wskazując na konieczność wnikliwego przeanalizowania dostępnych środków dowodowych pod względem spójności i prawdziwości zawartych w nich twierdzeń. Wszystkie powyższe sprawy są toku.

(akta kontroli str. 446-456, 459-462, 511-546)

W jednym przypadku Organ I Instancji wydał decyzję odmowną, podając w uzasadnieniu iż wnioskodawca była osobą małoletnią i jako osoba małoletnia nie jest rolnikiem w rozumieniu art. 3 rozporządzenia nr 1307/2013. Nie posiada zdolności do czynności prawnych i tym samym nie może zarządzać gospodarstwem rolnym. Organ II Instancji uchylił zaskarżoną decyzję w całości i przekazał do ponownego rozpatrzenia, wskazując powód, iż zgodnie z art. 3 ust. 7 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2019 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy

¹³ Wnioski te zostały rozpatrzone na podstawie § 13z rozporządzenia ARiMR, co zostało opisane na str. 7 i 8 wystąpienia pokontrolnego.

¹⁴ Dyrektor Wielkopolskiego Oddziału Regionalnego ARiMR w Poznaniu.

de minimis w sektorze rolnym: „Jeżeli z powodu udzielenia nowej pomocy de minimis zostałyby przekroczone pułapy de minimis, górny limit krajowy lub górny limit sektorowy, o których mowa w ust. 2, 3 i 3a, nowa pomoc nie może być objęta przepisami niniejszego rozporządzenia”. Sprawa nadal jest w toku.

(akta kontroli str. 455-456, 462, 500-510)

W przypadku 10 wniosków, które zostały poddane szczegółowej kontroli stwierdzono, że spełniały one wymagania określone w §13v ust. 5 rozporządzenia ARiMR¹⁵. Do wniosków dołączono dokumenty wskazane w §13v ust. 6 ww. rozporządzenia, tj. m.in.: kopię protokołu oszacowania szkód, informacje dotyczące producenta rolnego i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz informacje o wysokości otrzymanej pomocy publicznej, o których mowa w art. 37 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 702/2014 oraz oświadczenie albo zaświadczenie dotyczące pomocy de minimis oraz informacje niezbędne do udzielenia tej pomocy, o których mowa w art. 37 ust. 2 pkt 1 i 3 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej - w przypadku pomocy udzielanej zgodnie z przepisami rozporządzenia nr 1408/2013.

(akta kontroli str. 232-409)

Wszystkie wnioski objęte kontrolą zostały złożone w terminie ustalonym wskazanym w BIP Ministerstwa Rolnictwa. Decyzje zostały wydane po upływie od 3 do 281 dni od dnia złożenia wniosku, w tym w siedmiu¹⁶ przypadkach na podstawie art. 36 kpa, zawiadamiano strony o niezalutwieniu sprawy w terminie, podając przyczynę zwłoki, wskazując nowy termin zalutwienia sprawy (tj. 31 marca 2020 r.) oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia. Jako przyczynę niezalutwienia sprawy w terminach określonych w art. 35 kpa podawano: konieczność uprzedniego uchwalenia i wejście w życie ustawy budżetowej na 2020 r.

W okresie zawieszenia biegu terminów w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID wydane zostały cztery decyzje¹⁷, trzy zostały natomiast wydane po uchyleniu przepisu art. 15 zzs ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw¹⁸. W przypadkach tych nie został wyznaczony nowy termin zalutwienia sprawy, co zostało szczegółowo opisane w dalszej części wystąpienia w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 448-449, 450-452)

Wysokość przyznanej pomocy stanowiła iloczyn deklarowanej przez producenta rolnego powierzchni uprawy, na której powstały szkody spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy oraz stawki pomocy, której wysokość była uzależniona od rodzaju upraw. Nie przekraczała ona kwot określonych w § 13v ust. 10-12 rozporządzenia ARiMR. W trzech przypadkach pomoc została pomniejszona o 50%, zgodnie

¹⁵ Tj. zawierały m.in.: imię i nazwisko, miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres producenta rolnego ubiegającego się o pomoc, numer identyfikacyjny producenta rolnego ubiegającego się o pomoc nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności oraz numer ewidencyjny powszechnego elektronicznego systemu ewidencji ludności (numer PESEL) albo numer identyfikacji podatkowej (NIP) producenta rolnego ubiegającego się o pomoc, a w przypadku osób fizycznych nieposiadających obywatelstwa polskiego - numer paszportu albo innego dokumentu stwierdzającego tożsamość.

¹⁶ BP287.8110.3288.2020.MR/DR; BP287.8110.1353.2020.AD/DM; BP287.8110.1888.2020.EA/DM;
BP287.8110.1802.2020.AM/DM; BP287.8110.6.2020.SJ/PO; BP287.8110.4108.2020.AZ;
BP287.8110.3857.2020.SJ/DM.

¹⁷ 23 kwietnia 2020 r., 29 kwietnia 2020 r., 28 kwietnia 2020 r., 29 kwietnia 2020 r.

¹⁸ 19 czerwca 2021 r., 25 sierpnia 2020 r. i 22 czerwca 2020 r.

z dyspozycją zawartą w §13v ust. 13 rozporządzenia ARiMR, gdyż w dniu wystąpienia szkód w uprawach rolnych co najmniej 50% powierzchni upraw w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem łąk i pastwisk, nie było ubezpieczonych co najmniej od jednego z ryzyk, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 3 tego rozporządzenia.
(akta kontroli str. 231)

W badanej próbie wystąpił jeden przypadek wypłaty zaliczki¹⁹, o której mowa w § 13v ust. 6a-6d ww. rozporządzenia, gdyż pomoc została wypłacona w dniu 19 czerwca 2020 r.²⁰

W jednej sprawie²¹, 19 czerwca 2020 r. została wydana decyzja nr BP287.8110.3288.2020.MR/DM dotycząca udzielenia pomocy finansowej producentowi rolnemu w wysokości 11.487,50 zł. Zgodnie z §13v ust.6a pkt 1 i 2 rozporządzenia ARiMR, producentowi rolnemu, który ubiega się o udzielenie pomocy, o której mowa w ust. 1, na warunkach określonych w przepisach rozporządzenia nr 702/2014 oraz który złożył wniosek o udzielenie pomocy, z którego wynika, że ubiega się o pomoc w wysokości powyżej 5.000,00 zł, wypłaca się zaliczkę na poczet wypłaty tej pomocy w wysokości 2.500,00 zł. W uzasadnieniu ww. decyzji nie zostało wskazane, iż wypłacona została przedmiotowa zaliczka. Kierownik biura wyjaśniła, że w dniu 5 maja 2020 r. beneficjentowi została wypłacona zaliczka, zgodnie z §13v ust.6a rozporządzenia ARiMR. Dodała, że przyczyną z powodu której zapis dotyczący wypłaconej zaliczki nie znalazł się w ww. decyzji był błąd popełniony podczas edytowania dokumentu.

(akta kontroli str. 15-19, 271-297)

1.3. Do biura nie wpłynęły w 2020 r. wnioski o udzielenie pomocy producentowi rolnemu, w którego gospodarstwie rolnym powstały szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem suszy, których wysokość obliczona za pośrednictwem publicznej aplikacji wynosi powyżej 30% średniej rocznej produkcji z ostatnich trzech lat poprzedzających rok, w którym wystąpiły szkody, tj. o pomoc przyznawaną na podstawie § 13y rozporządzenia ARiMR. Kierownik BP ARiMR oświadczyła, że: „w 2020 r. nie przeprowadzono naboru wniosków pomocy rolnikom poszkodowanym w wyniku suszy w ramach § 13 y wyżej wymienionego rozporządzenia”.

(akta kontroli str. 12-14)

1.4 Do biura wpłynęło 391 wniosków²² o udzielenie pomocy rolnikom, którym zagrażała utrata płynności finansowej w związku z ograniczeniami na rynku rolnym w związku z epidemią COVID-19 i którzy w dalszym ciągu odczuwali skutki finansowe suszy, huraganu, ulewy, wiosennych przymrozków i powodzi w 2019 r., a ich wnioski o pomoc złożone w 2019 r. nie zostały rozpatrzone, tj. o pomoc przyznawaną na podstawie § 13z rozporządzenia ARiMR. W 21 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania, a po rozpoznaniu pozostałych 370 wniosków: wydano decyzję o przyznaniu pomocy. Łączna kwota wypłaconej pomocy wynosiła 4.248.354,12 zł. W badanej próbie spraw, decyzje o przyznaniu pomocy zostały wydane najpóźniej dziewiątego dnia od daty złożenia wniosku.

(akta kontroli str. 410)

Odmową wszczęcia postępowania przez Biuro w czterech przypadkach było: (1) wykorzystanie przez wnioskodawców limitu pomocy deminimis 20 000 EUR – cztery przypadki, (2) złożenie wniosków po terminie tj. po 29 listopada 2019 r. – dwa

¹⁹ W BP ARiMR w Gnieźnie zaliczki otrzymało 223 producentów rolnych.

²⁰ Przepis przyznający możliwość wypłaty zaliczek został dodany przez § 1 rozporządzenia z dnia 22 kwietnia 2020 r., zmieniającego rozporządzenie ARiMR z dnia 25 kwietnia 2020 r., i dotyczył wyłącznie tych producentów, którym jeszcze nie wypłacono pomocy.

²¹ BP287.8110.3288.2020.JS.

²² Z tego rozpatrzonych zostało 370 wniosków, a w 21 przypadkach odmówiono wszczęcia postępowania.

przypadki, (3) wnioskodawcy składający wniosek, nie byli w posiadaniu gospodarstw rolnych – trzy przypadki, (4) nie złożenie wniosku o pomoc finansową producenta rolnego (zgodnie z 13v rozporządzenia ARiMR), w którego gospodarstwie rolnym szkody w uprawach rolnych spowodowane wystąpieniem w 2019 r. suszy, huraganu, gradu, deszczu nawalnego, przymrozków wiosennych lub powodzi, powstałe na powierzchni uprawy objęły co najmniej 30% danej uprawy – 12 przypadków.

(akta kontroli str. 455-456,463)

W jednej sprawie²³ została wydana 15 października 2020 r. decyzja o umorzeniu postępowania, w uzasadnieniu której podano inne imię i nazwisko niż wskazane w sentencji.

(akta kontroli str.416-445)

Kierownik biura wyjaśniła, że w związku z zaistniałą sytuacją w dniu 5 lipca 2021 r. biuro wystosowało do strony pismo tj. Postanowienie nr 06/2021 o sprostowaniu oczywistej omyłki w decyzji.

(akta kontroli str. 415, 446-449)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku trzech spraw²⁴, termin ich załatwienia został wyznaczony do 31 marca 2020 r. Decyzje w tych sprawach zostały natomiast wydane: 19 czerwca 2020 r., 25 sierpnia 2020 r. i 22 czerwca 2020 r.

Kierownik biura, odnosząc się do m.in. terminów wydania decyzji w tych sprawach powołała się na art. 15 zzs ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw²⁵, który został dodany z dniem 31 marca 2020 r. Stanowił on, iż w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID bieg rozpoczętych terminów procesowych i sądowych (administracyjnych i sądowych) nie rozpoczyna się, a rozpoczęty uległ zawieszeniu na ten okres. Wskazała również, iż działania organu w pierwszym okresie epidemii, z uwagi na Covid i ilość programów płatnościowych (klęskowych i epidemicznych), było znacząco utrudnione. Dodała też, że pracownicy biura powiatowego byli w stałym kontakcie telefonicznym z beneficjentami, którzy znaleźli się w grupie rolników, którym pomoc finansowa za szkody spowodowane suszą w 2019 r. nie została wypłacona w terminie.

(akta kontroli str. 231, 455-456, 463-464)

NIK zwraca uwagę, że okres zawieszenia biegu terminów rozpoczął się 31 marca 2020 r., a zakończył 23 maja 2020 roku. Wobec tego terminy procesowe i sądowe zaczęły biec ponownie od 24 maja. Po zakończeniu okresu zawieszenia biegu terminów na dokonanie czynności zostało tyle dni, ile brakowało do upływu terminu przed wprowadzeniem stanu zagrożenia epidemicznego i zawieszeniem biegu terminów. W omawianych trzech przypadkach do upływu terminu pozostał jeden dzień, tak więc po upływie zawieszenia biegu terminów na dokonanie czynności pozostał jeden dzień. Chociaż w okresie zawieszenia biegu terminów, zgodnie z art. 15 zzs ust. 10 pkt 1 ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz

²³ Nr BP287.8110.786.2020.AZ.

²⁴ BP287.8110.3288.2020.MR/DM; BP287.8110.4108.2020.AZ; BP287.8110.3857.SJ/DM.

²⁵ Dz.U. z 2020 r. poz. 1842, ze zm.

wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw, w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID przepisów o bezczynności organów oraz o obowiązku organu i podmiotu, prowadzących odpowiednio postępowanie lub kontrolę, do powiadamiania strony lub uczestnika postępowania o niezakończonym w terminie nie stosowało się, to jednak w momencie kiedy decyzja nie mogła zostać wydana do 24 maja 2020 r., wnioskodawcom powinien zostać wyznaczony nowy termin na załatwienie sprawy. Nie powiadomienie strony o wyznaczeniu nowego terminu i wydanie decyzji po jego upływie stanowiło naruszenie art. 36 kpa. Podkreślić należy, że obowiązek ten ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań zmierzających do zapewnienia wydawania decyzji w terminach wyznaczonych zgodnie z art. 36 kpa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia sierpnia 2021 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Piotr Kręt
specjalista kontroli państwowej

z up. Dyrektora
Tomasz Nowiński
p.o. Wicedyrektor

.....
podpis

.....
podpis

